

Հովհաննէս ԹուՄանյան

Շունն ու Կատուն

I

Ժամանակով Կատուն ճոն էր,
Շունն էլ գրլխին գրդակ չունէր,

Միայն, գիտեմ ոչ՝ որդիանց որդի,
Ճանկել էր մի գառան մորթի:

Եկավ մի օր, ձմեռվան մըտին,
Կատվի կուշտը տարավ մորթին:

Բար' աջողում, ուստա Փիտ,
Գլուխըս մըրսեց, ի սեր Աստօն,

Ա՛ն էս մորթին ու ինձ համար

Մի գդակ կարի գրլխիս հարմար:

Վարձիդ համար միամիտ մընա՛,
Համա-համա շատ չուշանա:

Աչքիս վրրա, քեռի Քուշի,
Մի գրդակ ա, հո մի քուրք չի .

Քու թանկագին խաթեր համար
Ուրբաթ օրը համեցեք տար:

Փողի մասին ավելորդ ա,
Մեր մեջ խոսելն էլ ամոթ ա,

Ի՛նչ մեծ բան ա, տո՛ւ, հե՛ր օրհնած,

Միա՛յն, միա՛յն մի գդակի վարձ:

Ուրբաթ օրը քեռի Քուշին՝
Ուստից առաջ՝ բաց-բաց կուճին
Թափ-թափ տալով՝ ծանդրը ու մեծ,
Ուստա Կատվի շենքում կանգնեց.

Ուստեն ո՞ւր ա... փափախս ո՞ւր ա...
Մի քիչ կացի, հրես կերևա:

II

Ուստեն եկավ քուրքը հագին,
Շանը տեսավ, բեղի տակին
Իրեն-իրեն քիչ փընթփընթաց,

Ու մուշտարու վրրա թընդաց,
Ցուրտը տարա՛վ... վա՛հ, տընա՛շեն,
Չես թող անում մի շունչ քաշեն.
Հեշտ բան հո չի՞, հըլա նոր են
Ցըրցամ տըվել, թե որ կարեն:

Դե հե՛ր օրհնած, էտե՛նց ասա,
Էդ բարկանալդ էլ ընչի՞ս ա:
Փող են տըվել, վախտին կարի,
Թե չէ՛ ասա, էգուց արի:
Համ ասում ես, համ չես կարում,

Համ խոսում ես, վըրես գոռում,
Հա՛մ, հա՛մ, հա՛մ, հա՛մ,
Քանի, ախպեր, գընամ ու գամ...
Ասավ Քուշին ու նեղացած
Վերադարձավ գլուխը բաց:

III

Մին էլ եկավ, դարձյալ չըկար.
Էս անգամը դիպան իրար.
Էլ անպատիվ, անկարգ խոսքեր,
Էլ հին ու նո՛ր, էլ հերն ու մե՛ր,
Էլ գող Փիտո՛, էլ քաշալ Շո՛ւն...

Բանը հասավ դիվանբաշուն:
Շունը մինչև գընաց, եկավ,
Ուստա Կատուն կոտըրն ընկավ,
Գըլուխն առավ ու մի գիշեր
Հայդե՛, կորավ. Էն կորչիլն էր . . .

IV

Էն օրվանից մինչև օրս էլ
Շունն էս քանը չի մոռացել,
Մըտքում հըլա դեռ պահում ա,
Որտեղ Կատվին պատահում ա,
Վեր ա թըռչում, վըրա վագում,

Իրեն մորթին ետ ա ուզում.
Իսկ սևերես Կատուն հանկարծ
Ետ ա դառնում ու քարկացած
Փըշտացնում ա. մըթամ նոր եմ
Ցըրցամ տըվել, թե որ կարեմ:

1886